

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea
Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea
și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor

I. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor a fost elaborat de către Ministerul Justiției la propunerea Agenției Naționale a Arhivelor.

II. Condițiile ce au impus necesitatea elaborării proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Hotărârea Guvernului nr. 143/2019 reprezintă cadrul normativ care reglementează activitatea Agenției Naționale a Arhivelor, inclusiv stabilește structura și organigrama entității, care asigură implementarea politicii statului în domeniul administrării, dezvoltării, monitorizării, controlului păstrării și utilizării Fondului arhivistic, inclusiv care asigură supravegherea și acordarea suportului în ținerea lucrărilor de secretariat.

Pe parcursul activității, au fost identificate o serie de deficiențe și neconcordanțe la structura aprobată prin *Hotărârea Guvernului nr. 143/2019*, care împiedică realizarea eficientă a sarcinilor atribuite prin lege sistemului arhivistic național. Din acest șir de deficiențe, pot fi evidențiate următoarele:

- lipsa unei structuri separate responsabile pentru digitalizarea documentelor de arhivă, în condițiile în care unul din obiectivele majore ale Agenției Naționale a Arhivelor stabilit în *Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022* este digitalizarea electronică a proceselor. Actualmente o singură unitate execută sarcini de digitalizare, ceea ce este neproportional cu volumul de lucru or, în prezent, Agenția Națională a Arhivelor nu dispune de o subdiviziune structurală responsabilă pentru digitalizarea și gestionarea documentelor electronice care face parte din Fondul arhivistic;

- atribuirea sarcinilor improprie unor subdiviziuni structurale interne sau suprapunerea competențelor unor structuri existente. Spre exemplu, dublarea sarcinilor în direcția monitorizare și control a arhivelor departamentale și direcția dezvoltare și evidență a fondului arhivistic (anterior – Direcția dezvoltare a arhivisticii, evidență de stat a documentelor și E-transformare);

- lipsa personalului necesar în procesul prestării serviciilor publice pentru persoanele fizice și juridice, precum ar fi: întocmirea certificatelor, extraselor și copiilor din documentele de arhivă în contextul completării anuale a Fondului Arhivistic cu documentele preluate din instituțiile surse de completare (în total, peste 300). Actualmente, personalul din direcția prestări servicii și relații cu publicul execută solicitări ale persoanelor fizice și juridice, ce depășesc de 3 ori normele de tip stabilite. Astfel, volumul de sarcini este în creștere, iar personalul existent nu permite realizarea în volum deplin a sarcinilor atribuite;

Prin urmare, prezenta inițiativă este elaborată în scopul soluționării deficiențelor menționate astfel încât structura Agenției Naționale a Arhivelor să asigure funcționalitatea acestuia și randamentul gestionării Fondului arhivistic.

Finalitățile urmărite pot fi grupate după cum urmează:

- reconfigurarea Agenției Naționale a Arhivelor prin optimizarea numărului actual de unități ale efectivului-limită și redistribuirea acestor unități către subdiviziunile din subordine. Actualmente, există un număr insuficient de personal în diverse subdiviziuni ale Agenției, ceea ce afectează calitatea muncii prestate;
- crearea subdiviziunii structurale interne responsabile de digitalizarea documentelor și anume: digitalizarea inventarelor, a formularelor, și a celor mai solicitate și importante documente ale Fondurilor, în scopul facilitării accesului la informație al cetățenilor, precum și reducerea volumului de muncă care este pusă în sarcina custozilor din depozite. Prin urmare, numărul existent de personal nu permite realizarea în volum deplin a sarcinilor atribuite. În perioada anului 2022, volumul de sarcini a depășit de două ori planul de eliberare a dosarelor, iar încărcătura *per* funcționarii existenți pune în pericol realizarea eficientă a sarcinilor;
- executarea eficientă și în termen a solicitărilor cu caracter social-juridic, precum și a cercetărilor tematice, în condițiile în care numărul petițiilor este în creștere;
- evitarea dublării competențelor care revin unor subdiviziuni ale Agenției Naționale a Arhivelor.

Modificările propuse se impun și din considerentul că, prin *Hotărârea Guvernului nr. 535/2018 cu privire la Agenția Națională a Arhivelor*, Serviciul de Stat de Arhivă a fost reorganizat prin transformare din autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului în Agenția Națională a Arhivelor, autoritate administrativă în subordinea Ministerului Justiției, fiindu-i reglementat statutul prin *Hotărârea Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor*. În urma acestei reorganizări nu s-a realizat o fuziune completă, coerentă și armonioasă a două arhive, Arhiva Națională a Republicii Moldova și Arhiva Organizațiilor Social Politice din Republica Moldova, într-o instituție unificată ca să funcționeze ca un tot întreg.

Respectiv, modificările propuse urmăresc scopul *optimizării structurii* actuale a Agenției Naționale a Arhivelor prin *redistribuirea numărului de unități* din alte subdiviziuni conform necesităților instituționale, însă, fără a afecta efectivul-limită, inclusiv și prin crearea Direcției digitalizare și E-Arhiva.

În prezent, în cadrul Agenției Naționale a Arhivelor nu este instituită o astfel de subdiviziune, în pofida faptului că Agenția Națională a Arhivelor este responsabilă de implementarea arhivei electronice. De altfel, potrivit *Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022*, în capitolul II „Transformarea digitală”, obiectivul 2.2 „Digitalizarea sectorului public”, a fost trasată acțiunea 2.2.7 care vizează elaborarea și aprobarea Conceptului sistemului informațional „Arhiva electronică” (e-Arhiva). Mai mult ca atât, necesitatea digitalizării electronice derivă și din prevederile art. 50 alin. (4) al *Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere*, care stabilește că „*Petru păstrarea în arhivă a documentelor electronice se utilizează arhiva electronică.*” Cert este faptul, că până în prezent această normă încă nu a fost transpusă în practică, or, gestionarea Fondului arhivistic trebuie să corespundă cu cele mai bune practici. Adicional, întru executarea acțiunilor menționate, Agenția Națională a Arhivelor a demarat procesul în vederea dezvoltării Sistemului informațional „Arhiva electronică”. Astfel, unica soluție optimă a activităților sale în domeniul metodelor noi de stocare și păstrare a fluxului de documente, este crearea unei subdiviziuni responsabile de digitalizarea electronică a documentelor.

În această ordine de idei, prin proiectul de hotărâre a Guvernului se propune soluționarea deficiențelor descrise mai sus prin optimizarea structurii organizaționale a Agenției Naționale a Arhivelor, astfel încât să fie îmbunătățite toate procesele funcționale ale sistemului arhivistic.

Adoptarea prezentului proiect va crea premise pentru modernizarea sistemului arhivistic în așa mod încât personalul să fie capabil să gestioneze corect și eficient patrimoniul documentar al țării, iar sistemul să aibă posibilitatea să-și exercite corespunzător funcțiile atribuite prin lege.

III. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul *hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor* propune reorganizarea și optimizarea structurii interne a Agenției Naționale a Arhivelor, precum și optimizarea efectivului-limită prin redistribuirea unităților de personal din alte subdiviziuni după necesitățile instituției.

În partea ce ține de structura Agenției Naționale a Arhivelor, menționăm faptul că efectivul-limită va rămâne în număr de 89 de unități.

Se propune revizuirea structurii Agenției Naționale a Arhivelor pentru a răspunde necesităților instituționale și rigorilor legale, fapt ce va contribui la îmbunătățirea calității procesului managerial și va asigura un nivel sporit al profesionalismului pe domeniile de responsabilitate specifice fiecărei subdiviziuni structurale interne.

Respectiv, structura Agenției Naționale a Arhivelor va fi compusă din următoarele subdiviziuni structurale interne:

Director

Directorii adjuncți

Serviciul audit intern

Serviciul protecția secretului de stat

Direcția generală a Fondului arhivistic guvernamental

 Direcția conservare a documentelor

 Direcția completare a arhivelor departamentale

 Direcția relații cu publicul

 Direcția activități științifice

Direcția restaurare a documentelor

Direcția documente cinematografice și audiovizuale

Direcția digitalizare și E-Arhiva

Direcția Fondului arhivistic social-politic

 Secția evidență și păstrare a documentelor

 Secția completare a arhivelor departamentale

Direcția monitorizare și evaluare a Fondului arhivistic

Direcția managementul instituțional

 Secția financiară și evidență contabilă

 Serviciul logistic

 Serviciul resurse umane

Serviciul relații internaționale

Precizăm că, unele subdiviziuni au doar denumirea modificată/ajustată, iar în esență competențele acestora nu se modifică, cu excepția subdiviziunilor care se reorganizează. Prin proiect se propune comasarea *Direcției dezvoltare și evidență a fondului arhivistic* cu *Direcția monitorizare și control al arhivelor departamentale* care va fi denumită „**Direcția monitorizare și evaluare a fondului arhivistic**”, astfel încât organigrama Agenției Naționale a Arhivelor să

fie structurată logic în subdiviziuni structurale interne mai compacte, cu competențe funcționale bine determinate.

Prezentul proiect prevede decongestionarea „*Direcției relații cu publicul și prestări servicii*”, în contextul dublării volumului de sarcini. La fel, se propune crearea unei noi subdiviziuni „**Direcția digitalizare și E-Arhiva**”, care va avea atribuții exclusive în domeniul digitalizării documentelor care fac parte din patrimoniul arhivistic al Agenției Naționale a Arhivelor, și va gestiona documentele electronice create/stocate de instituțiile care sunt surse de completare a Fondului Arhivistic al Republicii Moldova.

O altă propunere prevăzută de prezentul proiect este consolidarea temeinică a procesului de gestionare a Fondului arhivistic, prin redistribuirea unor unități de personal din contul altor direcții în care funcțiile existente nu corespund obiectivelor noi ale Agenției Naționale a Arhivelor.

La fel, se propune lichidarea funcțiilor de „*custode superior de fonduri*” din statul de personal actual al Agenției, dat fiind faptul că salariu este mic în raport cu necesitățile asigurării unui coș de consum acceptabil, astfel, se propune up-gradarea funcției de custode superior de fonduri la nivel de specialist principal. Modificarea propusă va asigura un echilibru între sarcinile funcției și volumul de muncă precum și riscul unei penurii de cadre care ar împiedica considerabil îndeplinirea obiectivelor Agenției Naționale a Arhivelor.

Totodată, se propune atribuirea a 4 funcții de inspectori principali în Direcția completare a arhivelor departamentale, fapt justificat prin necesitatea efectuării lucrărilor de gestionare a arhivelor din cadrul autorităților publice centrale. În acest context menționăm că activitatea arhivelor autorităților publice locale, inclusiv Serviciilor raionale și municipale de arhivă este coordonată de inspectori.

De menționat, că redistribuirea numărului unităților de personal din alte subdiviziuni va avea loc după necesitățile instituției, fără a modifica efectivul-limită a Agenției Naționale a Arhivelor în număr de 89 de unități.

IV. Fundamentarea economico-financiară

Transpunerea în practică a *Hotărârii Guvernului pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor* necesită cheltuieli financiare suplimentare în valoare de aproximativ **503,5 mii lei** anual. Calculele concrete prin care au fost cuantificate cheltuielile respective sunt expuse în mod desfășurat în ***Analiza impactului în procesul de fundamentare a proiectului de act normativ***.

Pentru anul 2023 nu sunt necesare resurse financiare suplimentare. Implementarea hotărârii urmează a se efectua în limita alocațiilor aprobate în *Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022*.

V. Modul de încorporare a proiectului în sistemul actelor normative

După aprobarea *Hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 143/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale a Arhivelor* se impune modificarea cadrului normativ conex la nivelul Agenției Naționale a Arhivelor.

VI. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, proiectul hotărârii va fi plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența*

decizională, directoriul Proiecte de acte normative remise spre coordonare și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Secretar de stat

/Semnat electronic/

Stanislav COPETCHI

